

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
กระทรวงพาณิชย์

เล่มที่ 65
วันที่ประกาศโฆษณา

เลขที่ประกาศ 193
29 มิถุนายน 2565

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ 63100244 วันที่ยื่นคำขอ 21 สิงหาคม 2563

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ น้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่ (Pakchong Khaoyai Sugar Apple หรือ Noi-nha Pakchong Khaoyai)

รายการสินค้า น้อยหน้า

ผู้ขอขึ้นทะเบียน 1. จังหวัดนครราชสีมา
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
3. วิสาหกิจชุมชนน้อยหน้าปากช่อง
4. วิสาหกิจชุมชนน้อยหน้าไทย

ที่อยู่ 1. ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000
2. 111 ถนนมหาวิทยาลัย ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
3. 46/1 หมู่ที่ 8 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30130
4. 40/2 หมู่ที่ 3 ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30130

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

น้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่ (Pakchong Khaoyai Sugar Apple หรือ Noi-nha Pakchong Khaoyai) หมายถึง น้อยหน้าจำนวน 3 สายพันธุ์ ได้แก่ น้อยหน้าหนัง น้อยหน้าฝ้าย และน้อยหน้าลูกผสม ที่มีรสชาติหวานหรือหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย กลิ่นหอมละมุน เมล็ดเล็ก ปลูกและผลิตในพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์น้อยหน้า : ประกอบด้วยน้อยหน้า 3 สายพันธุ์ ได้แก่ น้อยหน้าหนังหรือน้อยหน้าญวน น้อยหน้าฝ้ายหรือน้อยหน้าเนื้อ และน้อยหน้าลูกผสมหรืออะติม้วย่า

(2) ลักษณะทางกายภาพของน้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่จำแนกตามพันธุ์

(2.1) สายพันธุ์น้อยหน้าหนังหรือน้อยหน้าญวน ได้แก่ พันธุ์น้อยหน้าหนังเขียว พันธุ์น้อยหน้าหนังทอง และน้อยหน้าหนังครึ่ง ดังนี้

(2.1.1) พันธุ์น้อยหน้าหนังเขียว เปลือกผลสีเขียว ตากว่างไม่ค่อยนูน ร่องตาดื้น เมื่อสุกผลอ่อนนุ่ม เปลือกกล่อนเป็นแผ่นลอกจากเนื้อได้ง่าย เนื้อสีขาว เนื้อมากและเหนียว รสชาติหวาน กลิ่นหอมละมุน เมล็ดเล็ก

(2.1.2) พันธุ์น้อยหน้าหนังทอง เปลือกผลสีเหลืองทอง ตากว่างไม่ค่อยนูน ร่องตาตื้น เมื่อสุกผลอ่อนนุ่ม เปลือกอ่อนเป็นแผ่นลอกจากเนื้อได้ง่าย เนื้อสีขาวอมเหลือง เนื้อมากและเหนียว รสชาติหวาน กลิ่นหอมละมุน เมล็ดเล็ก

(2.1.3) พันธุ์น้อยหน้าหนังครึ่ง เปลือกผลสีม่วงเข้ม ตากว่างไม่ค่อยนูน ร่องตาตื้น เมื่อสุกผลอ่อนนุ่ม เปลือกอ่อนเป็นแผ่นลอกจากเนื้อได้ง่าย เนื้อสีขาวอมชมพู เนื้อมากและเหนียว รสชาติหวาน กลิ่นหอมละมุน เมล็ดเล็ก

(2.2) สายพันธุ์น้อยหน้าฝ้ายหรือน้อยหน้าเนื้อ ได้แก่ พันธุ์น้อยหน้าฝ้ายเขียว และพันธุ์น้อยหน้าฝ้ายครึ่ง ดังนี้

(2.2.1) พันธุ์น้อยหน้าฝ้ายเขียว เปลือกผลสีเขียว ตาแคบ ร่องตาลึก เมื่อสุกผลอ่อนนุ่ม เปลือกไม่ล่อนเมื่อปอกเปลือกเนื้อกับเมล็ดมักติดเปลือก เนื้อสีขาว เนื้อหยาบเป็นทราย ย่อย ไม่จับตัวเป็นก้อน และง่ายไม่เหนียว รสชาติหวาน กลิ่นหอมหวาน เมล็ดเล็ก

(2.2.2) พันธุ์น้อยหน้าฝ้ายครึ่ง เปลือกผลสีม่วงเข้ม ตาแคบ ร่องตาลึก เมื่อสุกผลอ่อนนุ่ม เปลือกไม่ล่อนเมื่อปอกเปลือกเนื้อกับเมล็ดมักติดเปลือก เนื้อสีขาวอมชมพู เนื้อหยาบเป็นทราย ย่อย ไม่จับตัวเป็นก้อน และง่ายไม่เหนียว รสชาติหวาน กลิ่นหอมหวาน เมล็ดเล็ก

(2.3) สายพันธุ์น้อยหน้าลูกผสมหรืออะติมัวย่า ได้แก่ พันธุ์น้อยหน้าเพชรปากช่อง (ลูกผสมของเชริมัวย่า (Cherimoya) กับพันธุ์แม่พันธุ์หน้าหนังครึ่งและพันธุ์พ่อพันธุ์หน้าหนังเขียว) พันธุ์ฝ้ายเขียวเกษตร 2 (ลูกผสมของพันธุ์เพชรปากช่องกับฝ้ายเขียวเกษตร 1) และพันธุ์น้อยหน้าปากช่อง 46 (ลูกผสมของเชริมัวย่า (Cherimoya) กับพันธุ์แม่พันธุ์หน้าหนังครึ่งและพันธุ์พ่อพันธุ์หน้าหนังเขียว) ดังนี้

(2.3.1) พันธุ์น้อยหน้าเพชรปากช่อง ทรงผลรูปหัวใจ ผิวผลค่อนข้างเรียบ เมื่อแก่จัดผิวเปลือกสีเขียวอ่อนปนขาวนวล ร่องตาตื้น ผลอ่อนนุ่ม ผิวเปลือกบาง เมื่อสุกจัดลอกออกจากเนื้อได้ง่าย เนื้อสีขาว เนื้อมาก เหนียว รสชาติหอมหวาน

(2.3.2) ฝ้ายเขียวเกษตร 2 ทรงผลรูปกลมกึ่งรูปไข่กลับ ใหล่ผลเว้าปลายผลกลม ผิวเปลือกสีเขียวเข้ม ร่องตาท่าง เมื่อแก่จัดผลอ่อนนุ่ม เนื้อสีขาว เนื้อมาก ร่วน การแยกของเนื้อผลย่อยแยกออกจากกันได้ง่าย รสชาติหวาน กลิ่นหอม เมล็ดเล็ก

(2.3.3) น้อยหน้าปากช่อง 46 ทรงผลกลม ตาใหญ่ ร่องตาลึก ผิวเปลือกสีเขียวอ่อนมีจุดสีดำ กระจายอยู่ทั่วผิวเปลือก เมื่อแก่จัดผลอ่อนนุ่ม เนื้อสีขาว เนื้อฟู แยกออกจากกันได้ง่ายสามารถฉีกออกรับประทานที่ละพูได้ รสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย

2. กระบวนการผลิต

วัตถุดิบ

(1) ต้นพันธุ์ของสายพันธุ์น้อยหน้าหนังและน้อยหน้าฝ้าย ได้จากการเพาะพันธุ์จากเมล็ดพันธุ์ที่สมบูรณ์ โดยเก็บจากต้นพันธุ์ดั้งเดิมที่ปลูกในพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา นำมาเพาะและเมื่อต้นพันธุ์มีอายุ 6 – 12 เดือน จึงสามารถนำไปปลูกได้

(2) ต้นพันธุ์ของสายพันธุ์น้อยหน้าลูกผสม (ขยายพันธุ์โดยวิธีต่อกิ่ง) ดังนี้

(2.1) ต้นตอ ต้องใช้ต้นตอจากน้อยหน้าพันธุ์พื้นเมือง ได้จากการเพาะพันธุ์จากเมล็ดพันธุ์ที่สมบูรณ์ โดยเก็บจากต้นพันธุ์ดั้งเดิมที่ปลูกในพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา นำมาเพาะและเมื่อต้นพันธุ์มีอายุ 6 - 12 เดือน จึงสามารถนำไปต่อกิ่งได้

(2.2) กิ่งพันธุ์ ต้องใช้กิ่งพันธุ์ของน้อยหน้าสายพันธุ์ผสม ได้แก่ พันธุ์เพชรปากช่อง พันธุ์ฝ้ายเขียว เกษตร 2 และพันธุ์ปากช่อง 46 ที่สมบูรณ์แข็งแรง ได้จากการปรับปรุงสายพันธุ์ของสถานีวิจัยปากช่อง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ผลิตในพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยคัดเลือกกิ่งพันธุ์น้อยหน้าลูกผสมที่สมบูรณ์แข็งแรง นำไปเสียบบนต้นตอน้อยหน้าพื้นเมืองที่สมบูรณ์และแข็งแรง อายุ 6 - 12 เดือน ซึ่งต้นตอและกิ่งพันธุ์ต้องมีขนาดใกล้เคียงกัน หลังจากนั้น 5 - 7 สัปดาห์ เมื่อรอยแผลประสานกันดีแล้วจึงนำไปปลูกได้

การปลูก

(1) ฤดูกาลที่เหมาะสมต่อการปลูกควรอยู่ในช่วงฤดูฝน

(2) การเตรียมดิน ควรไถพรวน 2 ครั้ง แล้วจึงตากดินทิ้งไว้อย่างน้อย 7 วัน หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(3) ระยะห่างระหว่างแถว และระหว่างต้นที่เหมาะสมไม่น้อยกว่า 2.5 เมตร ขนาดหลุมปลูกที่เหมาะสม 40 x 40 x 40 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(4) ควรใส่ปุ๋ยคอกครึ่งบุงก็คูลูกเคล้ากับดินลงในก้นหลุม นำต้นพันธุ์ลงปลูกในหลุมปลูก โดยตั้งต้นให้ตรง ปักไม้ค้ำยันแล้วกลบดินให้แน่นใช้ฟาง แกลบ เศษหญ้าแห้งคลุมหน้าดินแล้วรดน้ำให้ชุ่ม ซึ่งสามารถปลูกหลายพันธุ์รวมกันในแปลงปลูกได้

การให้น้ำ

(1) ในระยะปลูกใหม่ ควรให้น้ำในปริมาณที่พอเหมาะ เพื่อช่วยให้ต้นน้อยหน้าเจริญเติบโตเร็ว

(2) ในระยะต้นน้อยหน้าเจริญเติบโต ควรให้น้ำเพื่อรักษาความชื้นในแปลงปลูก จะทำให้การผสมเกสรติดผลสูง การเจริญเติบโตดี

(3) การให้น้ำสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ใช้สายยางปล่อยน้ำราดบริเวณโคนต้น แบบมินิสปริงเกอร์ แบบน้ำหยด เป็นต้น หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

การดูแลรักษา

(1) การให้ปุ๋ย ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีร่วมกันตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยคำนึงถึงการเจริญเติบโตของต้นน้อยหน้าในแต่ละช่วงวัย ความสมบูรณ์ของดินและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ

(2) ควรตัดแต่งกิ่งและควบคุมทรงพุ่ม เพื่อให้ลมและแสงแดดสามารถผ่านได้สะดวก และหลังเก็บเกี่ยวควรตัดกิ่งกระโดง กิ่งแห้ง กิ่งเป็นโรค กิ่งช้อน และกิ่งฉีกหักออก

(3) การดูแลรักษาาก่อนติดผลและหลังติดผล ควรช่วยผสมเกสรด้วยมือจะช่วยให้เกิดการผสมได้อย่างสมบูรณ์การติดผลมากขึ้น หลังติดผลควรปลิดผลอ่อนให้เหลือผลที่สมบูรณ์ประมาณ 2 ผล/กิ่ง และน้อยหน้าพันธุ์ลูกผสม 1 ผล/กิ่ง หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(4) การกำจัดวัชพืช ควรกำจัดวัชพืชอยู่เสมอ เพื่อป้องกันการสะสมโรคและแมลง สะดวกต่อการเข้าไปเก็บเกี่ยวและป้องกันไม่ให้เศษวัชพืชติดไปกับผลผลิต

(5) ก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 1 เดือน ควรห่อผลน้อยหน้า เพื่อป้องกันแมลงทำลายผลผลิต

การเก็บเกี่ยว

- (1) อายุการเก็บเกี่ยวผลน้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่ที่เหมาะสม นับแต่ออกดอกจนถึงเก็บเกี่ยวใช้เวลา 110 - 120 วัน โดยเลือกเก็บผลที่ได้ขนาดและอายุใกล้เคียงกัน หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- (2) วิธีการเก็บเกี่ยว ควรใช้กรรไกรตัดขั้วผลให้ชิดกับไหลผล ใส่ในภาชนะบรรจุที่สะอาด และควรระวังไม่ให้บอบช้ำ เก็บไว้ในที่ร่มไม่ให้โดนแดดก่อนการคัดแยกหรือคัดเกรด
- (3) การบรรจุลงภาชนะบรรจุ ควรใช้ภาชนะรองรับที่แข็งแรงรองด้วยกระดาษซ้อนกันหลาย ๆ ชั้นก่อนการบรรจุหรืออาจห่อด้วยโฟมตาข่ายก่อนการบรรจุ

การบรรจุหีบห่อ

- (1) รายละเอียดบนฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า "น้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่ หรือ Pakchong Khaoyai Sugar Apple หรือ Noi-nha Pakchong Khaoyai"
- (2) ติดฉลากบนบรรจุภัณฑ์ให้เห็นชัดเจน ระบุชื่อพันธุ์ พร้อมชื่อ ที่อยู่ เบอร์ติดต่อของผู้ผลิต/ผู้จัดจำหน่าย แหล่งผลิต วิธีเก็บรักษา หรือข้อความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอปากช่อง ตั้งอยู่ที่ละติจูด 14 องศา 42 ลิปดา 29 พิลิปดาองศาเหนือ ลองจิจูด 101 องศา 24 ลิปดา 58 พิลิปดาตะวันออก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นแอ่งกระทะ มีเทือกเขาตงพญาเย็นและภูเขาน้อยใหญ่ล้อมรอบ มีความอุดมสมบูรณ์สูง จนได้รับการประกาศให้เป็นแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติจากองค์การยูเนสโก ลักษณะของดินเป็นชุดดินปากช่อง เกิดจากการผุพังสลายตัวของเศษหินเชิงเขาของหินดินดานที่แทรกกับหินปูนในสภาพภูมิประเทศแบบคาสต์ ดินบนเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายสีน้ำตาลปนแดงเข้ม ดินล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลปนแดงเข้ม การระบายน้ำดี ทำให้ดินไม่แฉะหรือน้ำขัง แต่ยังคงดูดซับน้ำไว้ได้ในปริมาณที่เป็นประโยชน์กับพืช ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง (pH 6.0 - 7.0) และมีธาตุเหล็กและแมงกานีสสะสมในดินล่าง ซึ่งธาตุเหล็กและแมงกานีสเป็นองค์ประกอบทำให้พื้นที่ของอำเภอปากช่องปลูกน้อยหน้าได้คุณภาพแตกต่างจากพื้นที่อื่น เนื่องจากธาตุเหล็กและแมงกานีสมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับระบบเอนไซม์ต่าง ๆ โดยช่วยในการสังเคราะห์แสงและสร้างคลอโรฟิลล์ ผลิตฮอร์โมนและสังเคราะห์คาร์โบไฮเดรต ทำให้กระบวนการในพืชน้อยหน้าสมดุลมากขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพของต้น ผล รวมไปถึงรสชาติของน้อยหน้า นอกจากนี้ธาตุเหล็กและแมงกานีสยังส่งผลทำให้น้อยหน้าไม่อ่อนแอต่อโรค เช่น โรครากเน่า เป็นต้น และด้านการเหลืองป้องกันไม่ให้ใบร่วงก่อนเวลา ทำให้ต้นน้อยหน้าแข็งแรงขึ้นเพื่อพร้อมออกดอกและติดผล

ลักษณะภูมิอากาศ อำเภอปากช่องจัดอยู่ในพื้นที่ประเภททุ่งหญ้าเขตร้อน แบ่งเป็น 3 ฤดูกาล ดังนี้ ฤดูหนาวเริ่มกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มีอากาศหนาวเย็นและแห้ง ฤดูร้อน เริ่มกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าว และฤดูฝน เริ่มกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม อากาศจะมีความชุ่มชื้นมากและมีฝนตกชุกมาก สภาพโดยทั่วไปในเวลากลางวันอากาศมีลมพัดโชยทำให้ไม่ร้อนจัด ในเวลากลางคืนอากาศเย็นและมีความชื้นสูง ด้วยลักษณะเฉพาะของลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของอำเภอปากช่องจึงทำให้น้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่ มีรสชาติหวานหรือหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ผลใหญ่ ไม่แตก และไม่อ่อนแอต่อโรค

ประวัติความเป็นมา

ในอดีตอำเภอปากช่องเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ตั้งอยู่ในหุบเขาของเขาดงพญาไฟ มีเส้นทางคมนาคมเพียงการเดินและขี่ม้า จนเมื่อปี พ.ศ. 2434 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) โปรดเกล้าฯ ให้สร้างทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ไปยังหัวเมืองโคราชซึ่งจำเป็นต้องระเบิดภูเขาเพื่อวางรางรถไฟ ยาวเป็นช่องทาง จึงเรียกว่า "บ้านปากช่อง" และได้รับการยกฐานะเรื่อยมาจนเป็นอำเภอปากช่องเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2500 ประกอบกับด้วยสภาพพื้นที่ในแถบนี้เป็นผืนป่าอุดมสมบูรณ์และกว้างใหญ่ ในห้วงปีดังกล่าวจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี จึงให้ตั้งวนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ต่อมาเมื่อ 18 กันยายน พ.ศ. 2505 ยกฐานะเป็น "อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่" และได้ขึ้นบัญชีเป็นมรดกโลกในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2543

น้อยหน่าเป็นไม้ผลประจำถิ่นในแถบทวีปอเมริกากลาง สันนิษฐานว่าน้อยหน่าเข้ามาเมืองไทยเป็นครั้งแรก ช่วงสมัยกรุงศรีอยุธยา ราวปี พ.ศ. 2060 โดยชาวโปรตุเกสเป็นผู้นำพันธุ์เข้ามาปลูกครั้งแรกแถบอยุธยาและลพบุรี แต่บางกระแสเชื่อว่าชาวอังกฤษเป็นผู้นำน้อยหน่ามาจากอินเดียเข้ามาปลูกในไทย ราวปี พ.ศ. 2155 ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี นครปฐม เรื่อยไปจนถึงอยุธยาและลพบุรี เนื่องจากจังหวัดลพบุรีเคยมีน้อยหน่าท้องถิ่นสายพันธุ์หนึ่ง เรียกว่า น้อยหน่าพระที่นั่งเย็น" หรือ "น้อยหน่าพระนารายณ์" น้อยหน่าเหล่านี้คือน้อยหน่าพื้นเมืองหรือน้อยหน่าฝ้ายในปัจจุบัน สำหรับน้อยหน่าหนึ่งเข้าสู่ประเทศไทยใน พ.ศ. 2475 โดย ภคินีกาซาบี แห่งพระอารามแม่พระจังหวัดอุบลราชธานี ได้นำเมล็ดน้อยหน่ามาจากไซ่ง่อน ประเทศเวียดนาม มาปลูกและขยายพันธุ์ คือน้อยหน่าหนึ่งเขียว เนื่องจากการปลูกมีการขยายพันธุ์โดยใช้การเพาะเมล็ด ในปี พ.ศ. 2504 พบว่าบางต้นมีผลและมีใบสีทองจึงเรียกว่า น้อยหน่าหนึ่งสีทอง

น้อยหน่าปากช่องเขาใหญ่ เริ่มแรกมีการนำต้นพันธุ์น้อยหน่ามาจากจังหวัดจันทบุรีมาปลูกตั้งแต่เมื่อ 70 - 80 ปีที่ผ่านมา โดยเกษตรกรชาวตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง เป็นการปลูกทั่วไปในพื้นที่หัวไร่ปลายนาเพื่อรับประทาน ปรากฏว่ามีการเจริญเติบโตดี ผลผลิตมีรสชาติหอมหวาน จึงได้ขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้น้อยหน่าปากช่องเขาใหญ่มีชื่อเสียงขจรขยายไปทั่ว โดยการปลูกนั้นมีการขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ดทำให้เกิดการกลายพันธุ์จากลูกสีเขียวที่ปลูกเริ่มแรกกลายเป็นลูกสีเหลืองและสีม่วง ทำให้น้อยหน่ามีหลากหลายพันธุ์ ซึ่งมีลักษณะเนื้อเหนียวคือ น้อยหน่าหนึ่ง และลักษณะเนื้อร่วนคือ น้อยหน่าฝ้าย ต่อมาในปี พ.ศ. 2501 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ก่อตั้งสถานีวิจัยปากช่อง เพื่อเป็นแหล่งฝึกงานนิสิตเกษตรและทำการวิจัยไม้ผลเขตร้อนและไม้ผลกึ่งร้อน ภาควิชาพืชสวน สถานีวิจัยปากช่อง จึงได้พัฒนาสายพันธุ์น้อยหน่าพันธุ์ผสม โดยได้ปรับปรุงพันธุ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค ได้แก่ พันธุ์เพชรปากช่อง ปากช่อง 46 และฝ้ายเขียวเกษตร 2 และได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรชาวสวนกลางดง ปัจจุบันน้อยหน่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอำเภอปากช่องเป็นลำดับต้น ๆ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และดินที่เหมาะสมส่งผลให้ผลผลิตน้อยหน่าปากช่องเขาใหญ่ มีลักษณะ ผลใหญ่ รสชาติหวาน เมล็ดเล็ก เป็นที่นิยมและต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ อำเภอปากช่องเล็งเห็นความสำคัญของน้อยหน่าปากช่องเขาใหญ่ จึงได้จัดงาน "น้อยหน่าและของดีเมืองปากช่อง" เป็นประจำทุกปี ในช่วงปลายเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา เพื่อเป็นการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรและของดีอำเภอปากช่องให้เป็นที่รู้จัก โดยในงานจะมีการประกวดผลไม้ขึ้นชื่อของอำเภอปากช่อง เช่น น้อยหน่าสายพันธุ์ต่าง ๆ ทุเรียนพันธุ์ต่าง ๆ การแสดงและจำหน่ายสินค้าของดีอำเภอปากช่อง เป็นต้น

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต น้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา รายละเอียดตามแผนที่

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) น้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่ ต้องปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า น้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่ รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ น้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่
  - (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ น้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่ และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบ ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด
-

